

Από τις εστιακές λοιμώξεις στην ιατρική περιοδοντολογία

From focal infections to periodontal medicine

Χρήστος Δ.Ρ. Καλπίδης¹, Πάνος Ν. Παπαπάνου²

¹Λέκτορας, Εργαστήριο Περιοδοντολογίας και Βιολογίας Εμφυτευμάτων, Οδοντιατρική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

²Καθηγητής και Διευθυντής, Τμήμα Περιοδοντολογίας, Οδοντιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Columbia, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ

Christos D.R. Kalpidis¹, Panos N. Papapanou²

¹Lecturer, Department of Periodontology and Implant Biology, School of Dentistry, Aristotle University, Thessaloniki, Greece

²Professor and Chair, Division of Periodontics, College of Dental Medicine, Columbia University, New York, NY, USA

Περίληψη

Οι περιοδοντικές νόσοι θεωρούνταν στο παρελθόν απλές μικροβιακές λοιμώξεις του περιοδοντίου αλλά σήμερα εκλαμβάνονται ως εντοπισμένες παθολογικές καταστάσεις με δυνατότητα επίδρασης σε απομακρυσμένα σημεία του σώματος. Η ιατρική περιοδοντολογία είναι ένας ανερχόμενος επιστημονικός τομέας με στόχο τη διερεύνηση της προφανούς επίπτωσης της περιοδοντικής νόσου στη συστηματική υγεία. Επιδημιολογικά στοιχεία έχουν συσχετίσει την περιοδοντίτιδα με ένα αυξανόμενο αριθμό συστηματικών παθήσεων που περιλαμβάνουν τις καρδιαγγειακές νόσους, το σακχαρώδη διαβήτη, τις επιπλοκές κύησης, την οστεοπόρωση, τη ρευματοειδή αρθρίτιδα, τις χρόνιες αναπνευστικές παθήσεις και τη χρόνια νεφρική νόσο. Οι παρατηρούμενοι συσχετισμοί θεωρείται ότι είναι αποτέλεσμα είτε άμεσης περιπαθογόνου μικροβιακής προσβολής είτε μικρής έντασης, συστηματικής φλεγμονώδους αντίδρασης που συντηρεί η περιοδοντίτιδα.

Αρκετές παρεμβατικές μελέτες υποστηρίζουν μία θετική επίδραση της περιοδοντικής θεραπείας στις σχετιζόμενες συστηματικές νόσους και ανεπιθύμητες καταστάσεις. Άλλες παρεμβατικές μελέτες απέτυχαν να αποδείξουν κάποια προστατευτική δράση και άλλες πάλι υποστηρίζουν σημαντικές επιπτώσεις σε διάφορους εναλλακτικούς δείκτες αξιολόγησης. Οι επιδημιολογικές και παρεμβατικές μελέτες έχουν αποδείξει μέχρι σήμερα συσχετισμούς ποικίλης βαρύτητας ανάμεσα στις περιοδοντικές και συστηματικές νόσους αλλά όχι μια αυστηρά αιτιολογική συσχέτιση. Οι κλινικοί θα πρέπει να ενημερώνουν τους ασθενείς για τους πιθανούς κινδύνους της περιοδοντίτιδας στη συστηματική υγεία στα πλαίσια της διαθέσιμης τεκμηρίωσης. Αναμφίβολα, απαιτείται σημαντική ακόμη έρευνα για να εδραιωθούν οριστικά συμπεράσματα για τη φύση της συσχέτισης ανάμεσα στην περιοδοντίτιδα και στις συστηματικές νόσους.

Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα 2009; 20:11-17

Λέξεις κλειδιά: ιατρική περιοδοντολογία, περιοδοντική νόσος, συστηματική φλεγμονή, συστηματική υγεία, παράγοντες κινδύνου, μελέτες παρέμβασης

Abstract

Periodontal diseases were considered in the past as simple microbial infections of the periodontium, but nowadays they are conceived as local pathological conditions with a potential to affect remote sites of the body. Periodontal medicine is an emerging scientific field aiming to explore the apparent impact of periodontal disease on systemic health. Epidemiological evidence has associated periodontitis with a growing list of systemic conditions, including cardiovascular diseases, diabetes mellitus, adverse pregnancy outcomes, osteoporosis, rheumatoid arthritis, chronic respiratory conditions, and chronic kidney disease. The observed associations are thought to be the result of either a direct periopathogenic infectious insult or a low-grade systemic inflammatory response induced by periodontitis.

Several intervention studies also reveal a positive effect of periodontal treatment on related systemic diseases and adverse outcomes. Other intervention trials failed to demonstrate a protective effect, and still, others demonstrated a significant impact on several surrogate disease markers. Epidemiological and intervention studies so far demonstrate correlations of varying strengths between periodontal and systemic diseases but not a strict causal association. Clinicians should inform patients about the potential systemic health risks of periodontal disease in the context of the currently available evidence. Undoubtedly, substantial additional research is required to establish definitive conclusions on the nature of the relationship between periodontitis and systemic diseases.

Analecta Periodontologica 2009; 20:11-17

Key words: periodontal medicine, periodontal disease, systemic inflammation, systemic health, risk factors, intervention studies